

Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor asigurătorilor și autorităților competente la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității de către societățile de asigurare sau de reasigurare și cerințele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare”

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare Publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, Recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
	Ministerul Justiției	1	Proiectul hotărârii necesită a fi completat cu parafa de înregistrare.	Comentariu În contextul modificărilor operate în Legea nr. 100/2017 începând cu data de 5 iulie 2024, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome care vizează drepturile și interesele legitime ale omului, inclusiv ale Băncii Naționale a Moldovei, nu vor mai fi supuse înregistrării în Registrul de stat al actelor juridice.
	”Grawe Carat Asigurari”SA Asociația de Actuariat din Moldova	2	Actele normative privind determinarea fondurilor proprii, solvabilității și stabilității financiare, care stabilesc indicatorii regăsiți în mai multe puncte ale proiectului (punctele 4,8,21,24,25,38,49,60), necesare calculului nevoilor/necesităților generale de solvabilitate, încă nu au fost publicate. De asemenea, aceste acte	Comentariu Având în vedere complexitatea Regulamentului privind determinarea fondurilor proprii, solvabilității și stabilității financiare și a multiplelor propuneri vis-a-vis de acesta, proiectul a suportat un șir de modificări de concept, fapt ce a determinat necesitatea publicării

			sunt esențiale pentru evaluarea continuă a cerințelor de capital, analiza naturii și calității fondurilor proprii și a structurii pe ranguri a fondurilor proprii. Astfel, în respectarea consecvenței, considerăm oportun elaborarea și publicarea în prealabil a Regulamentului privind fondurile proprii și calculul solvabilității conform art. 71 și 72 din Legea nr. 92/2022 și ulterior publicarea proiectului de regulament.	pentru consultare publică repetată. Publicarea repetată a fost efectuată după publicarea proiectului supus examinării. De relatat că proiectul supus consultării conține prevederi de ordin general. Totodată, în cazul în care se constată necesitatea, la examinarea proiectului Regulamentului privind determinarea fondurilor proprii, solvabilității și stabilității financiare societățile de asigurare pot înainta propuneri în vederea operării unor modificări și în <i>Regulamentul privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității de către societățile de asigurare sau de reasigurare și cerințele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare.</i>
	"Grawe Carat Asigurări"SA	3	Stabilirea unui termen de cel puțin 6 luni de la data publicării actelor normative menționate pentru elaborarea Politicii privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității.	Se acceptă.
	CA"Donaris VIG"	4	Este necesară clarificarea metodelor de evaluare a riscurilor și asigurarea	Comentariu

			adecvării acestora din partea societăților. Lipsa unor norme detaliate (art. 39 alin. (2) Legea nr. 92/2022) generează dificultăți în adoptarea și implementarea unor practici adecvate/uniforme de gestionare a riscurilor de către asiguratorii.	Potrivit art. 39 alin. (6) din Legea nr. 92/2022 asiguratorul sau reasiguratorul dezvăluie metodele utilizate pentru evaluarea riscurilor proprii și a solvabilității. Pct. 1.16 lit.c) din Ghidul EIOPA BoS-14/259 prevede că Politica privind ORSA trebuie să cuprindă metodele și metodologiile. Prevederea a fost preluată și în proiect (pct. 20 sbp. (3)). În context, proiectul regulamentului stabilește prevederi cu privire la aspectele care trebuie fie realizate de către o societate prin această evaluare (normele și conținutul evaluării, instrumentele utilizate etc.), iar modul în care este efectuată evaluarea în cauză ține de responsabilitatea fiecărei societăți în parte, având în vedere natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente activității sale. Asta deoarece, evaluarea necesităților generale de solvabilitate reprezintă viziunea fiecărei societăți asupra profilului său de risc, precum și asupra capitalului și altor mijloace necesare pentru abordarea acestor riscuri ținând
--	--	--	---	---

				cont de strategia de afaceri a asigurătorului.
	Asociația de Actuariat din Moldova	5	Propunem stabilirea expresă în regulament, ca funcția cheie de management a riscurilor este responsabilă de elaborarea raportului ORSA	Comentariu Pct. 14 din proiect prevede că organele de conducere ale societății sunt responsabile de organizarea și realizarea, procesului de evaluare internă, precum și de încorporarea rezultatelor evaluării în deciziile aprobate. În același context, potrivit pct. 20 sbp. (5) Politica de evaluare, aprobată de societate, include atribuțiile și competențele fiecărui organ de conducere în procesul evaluării interne, precum și a fiecărei funcții implicate în aceasta.
Pct. 2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea a trei luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova	AO”Uniunea Asiguratorilor din RM”	6	În conținutul textului nu este indicat când va intra în vigoare și când va fi aplicat în practică de asiguratorii sau reasiguratorii	Comentarii Proiectul hotărârii stabilește expres intrarea în vigoare a regulamentului. De asemenea, regulamentul (p.12 din proiect) prevede că societatea prezintă BNM Raportul de supraveghere a evaluării interne a riscurilor proprii și a solvabilității, precum și rezultatele testelor și planurile de măsuri corective, în termen de două săptămâni de la încheierea

				evaluării interne, realizate de societate, prevedere care este conformă cu practica europeană (art.312 lit.b) din Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE). Astfel, fiecare societate va prezenta raportul în funcție de finalizarea evaluării interne.
Pct. 2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea a trei luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova	CA”Donaris VIG”SA	7	Este esențial să se ia în considerare stabilirea unui termen adecvat pentru punerea în aplicare a acestui act normativ. Termenul urmează a fi corelat cu termenul de intrare în vigoare a regulamentului privind sistemul de guvernanță	Comentariu Elaborarea și promovarea proiectului Regulamentului privind sistemul de guvernanță se realizează în paralel cu proiectul în cauză.
2. Dispozițiile prezentului Regulament se aplică: 1) societăților care dețin licență pentru desfășurarea activității de asigurare sau de reasigurare și activează pe teritoriul Republicii Moldova, precum și sucursalelor acestora din statele terțe; 2) sucursalelor societăților de asigurare sau de reasigurare din statele terțe în ceea ce privește activitatea acestora desfășurată în Republica Moldova;	Centru de armonizare a legislației	8	În pct. 2 din Regulament, sintagma ”state terțe” se va substitui cu sintagma ”alte state”	Comentariu Legea 92/2022 operează cu noțiunea de stat terț Art. 4 din Lege prevede că <i>societate de asigurare sau asigurător</i> – persoană juridică care desfășoară activitate de asigurare în baza unei licențe pentru desfășurarea activității de asigurare, acordată de autoritatea de supraveghere. Noțiunea de societate de asigurare care nu conține sintagma "dintr-un stat terț" se aplică societăților de asigurare cu sediul central în Republica Moldova;

				<i>sucursală</i> – subdiviziune separată a societății de asigurare sau de reasigurare, situată în afara sediului acesteia, care are aparența permanenței, propria conducere și dotarea materială necesară pentru a desfășura o parte sau toate activitățile societății, cu sediul în Republica Moldova sau într-un stat terț;
Pct. 3. Societatea de asigurare sau de reasigurare (în continuare - societate) este obligată să realizeze, în conformitate cu strategia sa de afaceri, o evaluare internă, periodică a riscurilor proprii și a solvabilității, având în vedere profilul propriu de risc. Pct. 11. Societatea realizează evaluarea internă cel puțin odată pe an și după orice modificare semnificativă a profilului său de risc.	Ministerul Justiției	9	La pct. 3, cuvântul ”periodică” se propune a fi substituit cu cuvintele ”cel puțin o dată pe an și ori de câte ori profilul de risc este modificat semnificativ”, în corespundere cu art. 39 alin. (7) din Legea nr. 92/2022. În rezultat, pct. 11 se propune a fi exclus.	Se acceptă
Pct. 4. sbp. 2) evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității (în continuare - evaluarea internă) - ansamblul strategiilor, proceselor și procedurilor utilizate pentru a identifica, evalua, monitoriza, administra și raporta riscurile pe termen scurt și pe termen lung ale unei societăți cu care	Ministerul Justiției	10	La pct. 4 sbp. 2) definirea termenului ”evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității” urmează a fi revizuită, în scopul definirii și raportării acestui termen nemijlocit la procesul de evaluare. Mai mult, termenul de evaluare nu poate fi calificat ca ”ansamblu de strategii”. Menționăm că, definiția propusă pentru termenul criticat este	Comentariu Potrivit regimului Solvency II, sistemul de management al riscului este construit în jurul a patru componente: strategia de management a riscului, evaluarea, controlul și monitorizarea riscurilor. Evaluarea internă este parte componentă a sistemului de

se confruntă sau se poate confrunta și să determine fondurile proprii necesare pentru a se asigura că nevoile sale generale de solvabilitate sunt îndeplinite în orice moment;			corespunzătoare sensului termenului de "management al riscurilor", astfel cum este prevăzut în art. 38 alin. (1) al Legii nr. 92/2022	management al riscului, dar nu se identifică cu managementul riscului per se. Scopul managementului riscului este asigurarea în mod continuu că toate riscurile la care este expusă societatea sunt gestionate corect și eficient în baza unei strategii de risc definite, urmând un set de procese și proceduri și bazat pe prevederi de guvernare clare. Întru realizarea scopului managementului riscului, societatea instituie în mod obligatoriu funcția-cheie de management al riscurilor. Evaluarea proprie a riscurilor și a solvabilității reprezintă principalul proces de raportare a riscului, proces în care sunt implicate toate funcțiile-cheie, precum și alte persoane responsabile din cadrul societății, fiind investite în acest sens de către conducere. Scopul acesteia este să asigure evaluarea riscurilor și a nevoilor generale de solvabilitate pe baze actuale și estimate. Evaluarea internă reprezintă zona de responsabilitate a conducerii unei societăți pentru realizarea unei analize cuprinzătoare asupra riscurilor,
--	--	--	---	---

				capitalului și a veniturilor. Evaluarea în cauză este realizată în conformitate cu strategia de afaceri a companiei, ținând cont atât de riscuri, cât și de strategia de investiții. Procesul de evaluare internă la nivelul companiei începe cu definiția strategiei de risc, care trebuie să fie adecvată strategiei de afaceri. În plus, trebuie să includă definirea apetitului la risc și a limitelor corespunzătoare. Evaluarea internă este un instrument specific în cadrul sistemului de management al riscului, reprezentând o analiză generică privind adecvarea capitalului, testată într-o serie de scenarii ținând cont de profilul de risc curent și/sau posibile riscuri emergente și având în vedere strategia societății. Evaluarea internă a riscurilor servește ca bază a documentării pentru practicile de management al riscului și managementul de capital.
Capitolul II EVALUAREA INTERNĂ A RISCURILOR PROPRII ȘI A SOLVABILITĂȚII	Ministerul Justiției	11	În denumirea cap. II, cuvintele” a riscurilor proprii și a solvabilității” se vor exclude, în vederea respectării prescurtării prevăzute la pct.4 sbp.2) din proiect. Sugestie	Se acceptă

Capitolul III TESTELE PENTRU EVALUAREA CAPACITĂȚII DE MENȚINERE A STABILITĂȚII FINANCIARE			similar și pentru denumirea cap.III, cu referire la testele pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare, care necesită a fi conformată prescurtării stabilite la pct.4 sbp.6).	
Capitolul II EVALUAREA INTERNĂ A RISCURILOR PROPRII ȘI A SOLVABILITĂȚII	Ministerul Justiției	12	Cu referire la conținutul cap. II, acesta se va revizui suplimentar, în vederea corespunderii cu dispozițiile art. 39 alin. (2) al Legii nr. 92/2022. Potrivit acestui articol, autoritatea de supraveghere stabilește în actele sale normative reglementări privind managementul riscurilor și include cel puțin următoarele: a) normele detaliate și conținutul evaluării riscurilor proprii și a solvabilității; b) normele detaliate privind evaluarea rezervelor tehnice; c) acțiunile care trebuie întreprinse dacă nu sunt îndeplinite cerințele privind solvabilitatea și capitalul minim; d) evaluările riscului de piață și ale riscului de credit; e) evaluarea riscului de subscriere.	Comentariu Denumirea capitolului corespunde cu denumirea art. 39 din Legea nr. 92/2022 "Evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității" și include acțiunile ce urmează a fi întreprinse de societate în cadrul evaluării interne. Totodată, structura proiectului a fost întocmită similar structurii și conținutului Ghidului EIOPA-BoS-14/259 privind riscul propriu și evaluarea solvabilității, care a fost transpus parțial la elaborarea proiectului.
Pct. 5. Evaluarea internă cuprinde cel puțin următoarele: 1) determinarea necesităților generale privind solvabilitatea luând în	Ministerul Justiției	13	Pct. 5 se recomandă a fi conformat întocmai art. 39 alin. (5) al Legii nr. 92/2022. Potrivit acestuia, evaluarea internă constă cel puțin din următoarele:	Comentariu Având în vedere că scopul evaluării interne a riscurilor constă în determinarea necesităților generale privind solvabilitatea și a necesităților de

considerare profilul de risc specific, limitele de toleranță la risc aprobate și strategia de afaceri a societății; 2) asigurarea respectării în mod continuu a cerințelor aferente ratei de solvabilitate, de capital, precum și cerințelor față de rezerve tehnice.			a) evaluarea ratei de solvabilitate a asiguratorului sau a reasiguratorului în funcție de profilul de risc specific, precum și în funcție de strategia de afaceri adoptată; b) evaluarea continuă privind întrunirea cerințelor aferente ratei de solvabilitate și rezervelor tehnice în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale actelor normative ale autorității de supraveghere.”	capital, norma a fost modificată întru respectarea prevederilor art. 39 alin. (5) din legea nr. 92/2022, după cum urmează: ”5. Evaluarea internă, suplimentar la prevederile art. 39 alin. (5) din Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, cuprinde și cel puțin următoarele: 1) determinarea necesităților generale privind solvabilitatea luând în considerare profilul de risc specific, limitele de toleranță la risc aprobate și strategia de afaceri a societății; 2) asigurarea respectării în mod continuu a cerințelor aferente ratei de solvabilitate, de capital, precum și cerințelor față de rezerve tehnice.”
Pct. 12 Societatea prezintă Băncii Naționale a Moldovei Raportul de supraveghere, în termen de două săptămâni de la încheierea evaluării Pct. 16 Societatea comunică personalului implicat cel puțin rezultatele și concluziile privind evaluarea, imediat ce procedura și rezultatele au fost	Ministerul Justiției	14	Dispoziția pct. 12 se va completa cu cuvântul ”interne”, în vederea utilizării unei terminologii constant și uniforme în tot textul proiectului. De asemenea, la pct. 16, cuvântul ”evaluarea” se va completa cu cuvântul ”internă”	Se acceptă

aprobate de către organele de conducere				
Pct. 20 Politica va include cel puțin următoarele:	Ministerul Justiției	15	La pct. 20, cuvintele ”va include” se propun a fi substituite cu cuvântul ”include”, întru expunerea verbelor la timpul prezent, în corespundere cu art. 54 alin. (1) lit.j) al Legii nr. 100/2017 (observație similar valabilă în tot textul proiectului).	Se acceptă
Pct. 21. sbp. 11) orice altă informație relevantă cu privire la profilul de risc al societății de asigurare sau de reasigurare Pct. 22. Raportul intern va cuprinde informații calitative și cantitative cu privire la profilul de risc al societății de asigurare sau de reasigurare, prezentate pentru următoarele categorii de risc: Pct. 25. sbp. 2) structura pe ranguri a fondurilor proprii și modul în care aceasta se poate modifica în cursul perioadei de planificare a activității societății de asigurare sau de reasigurare ca urmare a răscumpărării, rambursării sau a maturității acestora, atunci când este aplicabil Pct. 66 sbp. 3) b) tehnologia informației utilizată în	Ministerul Justiției	16	La pct. 21 sbp.11), 22, 25 sbp.2) și 66 sbp.3) din sintagma ”societății de asigurare sau de reasigurare” se vor exclude cuvintele ”de asigurare sau reasigurare”, în scopul respectării prescurtării prevăzute în pct. 3	Se acceptă

activitățile unei societăți de asigurare sau de reasigurare;				
Pct. 22 Raportul intern va cuprinde informații calitative și cantitative cu privire la profilul de risc al societății de asigurare sau de reasigurare, prezentate pentru următoarele categorii de risc: 1) riscul de subscriere; 2) riscul de piață; 3) riscul de credit; 4) riscul de lichiditate; 5) riscul operațional; 6) alte riscuri semnificative.	Ministerul Justiției	17	La pct. 22 se va revedea necesitatea includerii și a referinței la riscul de concentrare, astfel cum este prevăzut în art. 39 alin. (4) al Legii nr. 92/2022	Se acceptă
Pct. 41 Societatea este obligată să dispună de politici și proceduri documentate aferente testelor, care să includă cel puțin: 1) tipurile testărilor și scopul principal al fiecărei componente a programului	Ministerul Justiției	18	La pct. 41 sbp.1) nu este clar la ce program se face referire și care este autoritatea emitentă a acestuia	Se acceptă Norma a fost redactată
Pct. 49 Atât consiliul, cât și organul executiv a deciziilor la nivelul societății.	Ministerul Justiției	19	La pct. 49, după cuvântul ”consiliul” se va completa cu cuvântul ”societății”	Se acceptă
Pct. 66. În cadrul procesului de testare, societatea va lua în considerare următoarele aspecte, fără a se limita la acestea:	Ministerul Justiției	20	În pct. 66 sbp.1) lit.c), cuvintele ”rezultatul cererilor legale” se vor detalia, deoarece nu este clar la ce cereri se face referire. De asemenea, cuvintele ”adecvarea prevederilor tehnice” și textul ”modificări ale	Se acceptă Noțiunile utilizate la lit. i) sunt specifice și sunt utilizate în asigurări de viață, indicatorii mortalității, longevității și morbidității sunt folosite la

e) amploarea și frecvența cererilor majore; f) rezultatul cererilor legale; h) adecvarea prevederilor tehnice; i) modificări ale mortalității, longevității și morbidității;			mortalității, longevității și morbidității” de la lit.h) și i) se vor revizui, întrucât sunt ambigue.	calculul primelor și indemnizațiilor de asigurare de viață
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	21		Lipsă de obiecții
Expertizare				
	Centru de armonizare a legislației	22	Proiectul național urmează a fi marcat pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla UE	Se acceptă
	Centru de armonizare a legislației	23	Proiectul nu conține clauza de armonizare, care este obligatorie pentru toate actele normative care au scop transpunerea legislației UE. După clauza de adoptare urmează a fi inserată clauza de armonizare	Se acceptă
	Centru de armonizare a legislației	24	La compartimentul 3 la Nota informativă a proiectului se va descrie gradul de compatibilitate actului UE, precum și se va insera mențiunea privind elaborarea Tabelului de concordanță. Se va revizui compartimentul 9 al Notei informative prin excluderea informației existente și inserarea	Se acceptă

			concluziilor expertizei de compatibilitate.	
--	--	--	--	--